

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoP/3/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112217475
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Klepancová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2112217475.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľky: T. H., rod. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X/B, C., toho času M. XX, C., zastúpená JUDr. Tiborom Sanákom, advokátom, Nám. SNP 2, Trnava, proti odporcovi: C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X/B, C., zastúpený JUDr. Milošom Chrenkom, advokátom, Hlavná 23, Trnava, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva k maloletému dieťaťu: C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, Jána Bottu 4, Trnava na odvolanie navrhovateľky aj odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 12P/9/2012-196 zo dňa 08. októbra 2013 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva rodičov k maloletému C. H. **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa rozviedol manželstvo účastníkov konania. Maloletého C. H., nar. XX.XX.XXXX, syna účastníkov, zveril na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti navrhovateľky a odporcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletého syna v sume 170,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Rozhodol, že obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Styk odporcu s maloletým synom C. súd prvého stupňa upravil tak, že odporca je oprávnený sa s ním stykať každý nepárny týždeň v roku v utorok od 16.00 hodiny do 19.00 hodiny a v piatok od 16.00 hodiny do nedele do 17.00 hodiny a každý páry týždeň v roku v stredu od 16.00 hodiny do 19.00 hodiny a v štvrtok od 16.00 hodiny do 19.00 hodiny. Počas vianočných sviatkov je odporca oprávnený stykať sa s maloletým synom každý páry rok od 24.12. od 9.00 hodiny do 25.12. do 18.00 hodiny, každý nepárny rok v čase od 26.12. od 9.00 hodiny do 28.12. do 18.00 hodiny. Počas veľkonočných sviatkov vo Veľkonočný pondelok od 9.00 hodiny do 17.00 hodiny a počas letných prázdnin od 01.07. od 9.00 hodiny do 31.07. do 18.00 hodiny. V čase začiatku styku prevezme odporca maloleté dieťa pred bytom navrhovateľky a v čase ukončenia styku vráti ho navrhovateľke na tom istom mieste, pričom navrhovateľka je povinná maloleté dieťa riadne pripraviť na tento styk. V prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nebude môcť uskutočniť, rodičia sú povinní oznámiť si túto skutočnosť najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil ustanoveniami § 23 ods.1, § 24 ods. 1 a 4, § 25 ods. 2, § 62 ods. 1, 2, § 75 ods. 1 Zákona o rodine a § 144 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom texte „O.s.p.“). Vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že manželstvo účastníkov si neplní svoj účel, nie je predpoklad na obnovenie ich manželského spolužitia, preto manželstvo rozviedol. Výkon práv a povinností rodičov k maloletému Tadeášovi upravil s poukazom na to, že dieťa vzhľadom na svoj vek potrebuje starostlivosť matky, pričom zo znaleckého posudku vyplynulo, že navrhovateľka je schopná postarať sa o maloletého syna. V jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že maloletého C. nemožno zveriť podľa návrhu odporcu do striedavej

rodičovskej starostlivosti vzhľadom na pracovnú vyťaženosť odporcu. Odporca počas akcií pracuje od 7.00 hodiny jedného dňa do 7.00 hodiny nasledujúceho dňa a ani doposiaľ stanovený styk s maloletým synom z dôvodu uvedenej vyťaženia v plnej miere nerealizoval. Súd prvého stupňa prihliadol na duševné ochorenie navrhovateľky keď rozhodol, že obaja rodičia budú maloletého syna zastupovať a spravovať jeho majetok. V prípade zhoršenia zdravotného stavu navrhovateľky bude môcť odporca hneď riešiť podstatné veci o maloletom. Obaja rodičia budú mať možnosť rovnocenne a rovnoprávne rozhodovať o podstatných veciach týkajúcich sa maloletého. Vzhľadom na vek maloletého a skutočnosť, že maloletý začal navštevovať materskú školu, čím sa zvýšili jeho náklady naňho, zaviazal súd prvého stupňa odporcu na platenie výživného v sume 170,- eur mesačne. Mal za to, že toto výživné zodpovedá potrebám maloletého, ako aj schopnostiam a možnostiam výživou povinného odporcu. Súd vychádzal z priemerného mesačného príjmu odporcu v sume 818,54 eur mesačne a z príjmu navrhovateľky, ktorá sa od 01.08.2013 zamestnala a jej príjem predstavuje sumu 321,90 eur mesačne. Súd prvého stupňa rozšíril doposiaľ určený styk odporcu s maloletým synom keď mal za to, že takouto úpravou bude lepšie rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie rovnocenného a rovnoprávneho styku s obidvomi rodičmi. Poukázal na potrebu utužovania vzťahu dieťaťa s rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti.

Doplniacim rozsudkom č. k. 12P/9/2012-200 zo dňa 11. októbra 2013 súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť náhradu trov konania štátu titulom znaleckej odmeny v sume 7,52 eur na účet súdu, v lehote troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. O náhrade trov konania štátu rozhodol súd prvého stupňa podľa ustanovenia § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Odporcu zaviazal na náhradu trov štátu v polovici, t.j. v sume 157,52 eur. Odporca zložil preddavok na tieto trovy, súd ho preto zaviazal na doplatenie zvyšku nezaplateného znalečného v sume 7,52 eur. Navrhovateľka je od platenia súdnych poplatkov oslobodená.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa v časti výživného, úpravy styku otca s maloletým C. a zverení maloletého do osobnej starostlivosti v zákonnej lehote podali odvolanie obaja účastníci.

Nnavrhovateľka žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti tak, že zaviazá odporcu platiť výživné na maloletého syna v sume 200,- eur mesačne. Styk odporcu s mal. C. upraví v zmysle jej návrhu z pojednávania dňa 08.10.2013. Svoje odvolanie odôvodnila tým, že súd prvého stupňa rozsudok odôvodnil v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p.. Pokiaľ sa týka výšky výživného súd nevysvetlil, prečo toto výživné zodpovedá potrebám maloletého, ako aj schopnostiam a možnostiam otca a najmä nevysvetlil, prečo nevyhovel jej návrhu na výživné vo výške 200,- eur. Zvýšili sa nároky na ošatenie, obutie dieťaťa a na škôlku. Rovnako prvostupňový súd bližšie nevysvetlil, prečo vyhovel návrhu otca na rozšírený styk s maloletým, ktorý je tak široko upravený, že ho samotný otec, vzhľadom na charakter svojej práce, nebude môcť využiť. Nevysvetlil, prečo nevyhovel jej návrhu na určité zúženie ale najmä zrealnenie úpravy styku otca s mal. C., najmä v priebehu pracovného týždňa. Doterajšia úprava styku otca so synom založená rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 18P/64/201291 zo dňa 11.03.2013, sa v praxi neosvedčila a spôsobuje veľké problémy navrhovateľke a veľmi rušivo pôsobí na maloletého, pretože narúša jeho režim dňa v škôlke a jeho biorytmus. Pri úvahe o výške výživného súd zohľadnil len zvýšenie nákladov v súvislosti s nástupom do škôlky. Tieto náklady činia mesačne cca 50,- eur (stravné, školné a akcie organizované škôlkou). Neboli zohľadnené ďalšie náklady, ktoré má s maloletým C. - oblečenie, obutie, cestovanie mestskou hromadnou dopravou z bydliska do škôlky, strava, sladkosti, hračky, knihy, výdavky na rôzne kultúrne a spoločenské akcie a pod., ktoré mesačne odhaduje v priemere minimálne na 40,- eur. Jej návrh na zvýšenie výživného na 200,- eur mesačne je opodstatnený a zodpovedá ako potrebám maloletého dieťaťa, tak aj možnostiam a schopnostiam otca. Pokiaľ je mal. C. v škôlke, tak spolu s ostatnými deťmi pravidelne spávajú od 12.15 hod. približne do 14.00 hod., a potom majú deti spoločný olovrant. Aby bolo učinené pôvodnému rozsudku OS Trnava zo dňa 11.03.2013 zadosť, tak museli brávať mal. C. už od 12.00 hod. zo škôlky, aby ho mohla navrhovateľka odovzdať o 13.00 hod. otcovi (párny týždeň v stredu a štvrtok a nepárny týždeň v utorok a piatok), čo na maloletého pôsobilo veľmi rušivo. Ďalší problém spočíval v tom, že otec na stretnutia počas pracovného týždňa chodieval veľmi nepravidelne a veľa krát sa stávalo, že neoznámil, že nepríde. Napriek tomu musela zabezpečiť, aby mal. C. bol riadne pripravený na styk s otcom a zobrať syna o 12.00 hod. v konkrétny deň zo škôlky. Preto navrhla úplne vypustiť úpravu styku v priebehu týždňa počas pracovných dní. Nepovažuje za vhodné, aby mal. C. u otca prespával. Pri náhodnej prehliadke internetovej stránky našla prezentáciu odporcu, kde sa na jednej z fotografií prezentuje medzi „priateľmi“ dvojkrížom, pištoľou a nožom; na ďalšej z fotografií sa prezentuje fotografiou Hitlera s tým, že v pravej

hornej časti pri mene C. H. je fotografia mal. C. a na poslednej fotografii je dehonestujúci obrázok Jána Pavla II. s členom skupiny KISS a v pravom hornom rohu pri mene C. H. je fotografia mal. C.. Navrhovateľka sa domnieva, že takáto prezentácia odporcu na internete je veľmi výstižná a dokresľuje osobnosť otca, jeho názory, zmysľovanie a hodnotovú orientáciu. Práve z tohto dôvodu sa obáva, že by otec mohol pri dlhších pobytoch na mal. C. negatívne vplyvať a doslova kaziť jej výchovu. Zistila, že mal. C. sa vracia od otca rozrušený, má atypické správanie, je ťažšie zvládnuteľný a trvá určitú dobu, kým sa dieťa dostane do rámca bežného správania sa.

Odporca žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti tak, že mal. C. zverí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v rovnakých týždňových intervaloch a rozhodne, že výživné sa počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčuje. Odvolanie odôvodnil tým, že navrhovateľka trpí závažnou duševnou poruchou (bipolárnou afektívnou poruchou osobnosti). Táto duševná porucha v minulosti ovplyvnila schopnosť navrhovateľky starať sa o maloletého a existuje reálna obava z opakovania tejto situácie v budúcnosti. Súd prvého stupňa nedostatočne a zjednodušene zohľadnil znalecký posudok, keď vychádzal iba z veľmi stručných odpovedí znalkyne v závere posudku; nezohľadnil skutočnosti uvedené v texte posudku. Z textu posudku vyplýva, že bipolárna afektívna porucha osobnosti je ochorenie, ktoré sa nedá úplne vyliečiť, dajú sa len (viac či menej úspešne) potláčať jeho prejavy. Je reálna možnosť, že akútna fáza choroby sa môže vrátiť a nijakým spôsobom sa nedá predpovedať, kedy a za akých okolností. Odporcovi sa javí ako veľmi ľahkovážne a zjednodušené tvrdenie, že navrhovateľke takáto choroba nijako nebráni v riadnej starostlivosti o maloletého. Súd prvého stupňa úplne ignoroval samotnou znalkyňou potvrdenú možnosť opakovaného výskytu epizódy (fázy) choroby. Takto je potenciálne ohrozená aj starostlivosť o maloletého. Ak by samotná navrhovateľka dostatočne neodhadla nástup epizódy ochorenia, môže sa dostať do manickej či depresívnej fázy, v ktorej je priamo ohrozený nielen jej život (viď suicidálne sklony ako častý symptóm ochorenia), ale aj život a zdravie maloletého. Jednoznačne formulovaný záver súdu o schopnosti navrhovateľky plnohodnotne sa starať o syna je neopodstatnený a nedostatočne podložený. Momentálne je navrhovateľka v takom zdravotnom stave, že sa o syna dokáže normálne postarať. Z tohto dôvodu upustil od svojej pôvodnej požiadavky na zverenie syna do svojej starostlivosti. Má za to, že zverenie syna do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov by najlepšie zabezpečilo potreby maloletého s poukazom na potenciálny návrat akútnej fázy ochorenia navrhovateľky. Súd prvého stupňa pri argumentácii o pracovnej vyťaženeosti odporcu ako dôvode, pre ktorý nevyhovel jeho návrhu na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti dezinterpretoval jeho výpoveď. Súd mal za to, že pravidelne pracuje počas akcií od 7.00 hod. jedného dňa až do 7.00 hod. nasledujúceho dňa. Pravda je taká, že pracuje štandardne od 7.00 hod. do 19.00 hod.; spomínané akcie sa jednak vyskytujú len sporadicky, jednak nemá povinnosť ísť pracovať aj na nočné akcie. Robil tak iba v období posledného roka, keď navrhovateľka so synom opustila spoločnú domácnosť a prijal možnosť zvýšenia mzdy prácou nadčas. Považuje však za samozrejmé, že ak by mal v starostlivosti svojho syna, prácu na týchto nočných akciách by neprijal. Súd opomenul zohľadniť skutočnosť, že pracuje systémom „dlhý - krátky týždeň“, keď počas dlhého týždňa pracuje päť dní týždni a počas krátkeho týždňa len dva dni. Navrhoval, aby mal syna v striedavej starostlivosti práve v tento tzv. krátky týždeň. Argumentácia súdu prvého stupňa o jeho pracovnej vyťaženeosti ako prekážke zverenia syna zverenia dieťaťa do striedavej starostlivosti je tak nepravdivá a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Pracovná vyťaženeosť matky, ktorá pracuje 5 dní v týždni, však súdu prvého stupňa neprekážala. Uvedené hodnotenie súdu prvého stupňa vykazuje zrejme znaky neobjektivity a rozdielneho, diskriminačného prístupu k matke a otcovi dieťaťa, keď skutočnosti, ktoré u matky vôbec neprekážajú, sú u otca jednoznačnou prekážkou zverenia dieťaťa. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmy postoj súdu prvého stupňa, že matka je vždy a za každých okolností lepší a vhodnejší rodič a otec je len „rodičom druhej kategórie“. Takýto nerovnaký a diskriminačný prístup súdu je porušením čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 2 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, § 18 prvá veta a § 28 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine. Súčasne poukázal aj na znenie § 24 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine, keď súd prvého stupňa opomenul skúmať či je striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. V odôvodnení rozhodnutia iba vágne skonštatoval, že maloletého nemožno zveriť do striedavej rodičovskej starostlivosti. Odporca poukázal tiež na skutočnosť, že sa od malička o syna staral v rozsahu, ktorý ďaleko prevyšuje štandard v iných rodinách a často suploval úlohy, ktoré v ostatných rodinách vykonávajú len matky detí. Syna pravidelne kúpil, obliekal, prebaľoval či krmil. Tieto činnosti robil rád, nakoľko má k synovi hlboký a úprimný vzťah. Čo sa týka výšky výživného súd prvého stupňa svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil a jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Výživné určil len s poukazom na vek maloletého a skutočnosť, že začal navštevovať materskú školu a výživné v takejto sume zodpovedá potrebám maloletého. Tieto potreby

súd prvého stupňa vôbec neskúmal, v odôvodnení rozsudku nie je uvedená ani len výška výdavkov na materskú školu (ako jediný súdom tvrdý výdavok). Neuviedol ani iné výdavky a potreby. Takéto ničím nepodložené stanovenie sumy výživného je v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p., čo zakladá vadu rozsudku. Zastáva názor, že trojročné dieťa bez vážnych zdravotných problémov, ktoré ešte len nastúpilo do materskej školy a nevykonáva žiadnu športovú, záujmovú či inú mimoškolskú činnosť, nemá potreby odôvodňujúce výživné v sume až 170,- eur. Odôvodneným potrebám maloletého zodpovedá výživné v sume maximálne 120,- eur. Súčasne navrhol, aby súd v zmysle § 62 ods. 6 Zákona o rodine rozhodol tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

Obaja účastníci konania sa vyjadrili k odvolaniu druhého účastníka konania.

Odporca uviedol, že súhlasí s výtkou navrhovateľky o nedostatočnom zdôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa, avšak z iných dôvodov. Na rozdiel od navrhovateľky tvrdí, že súd neuviedol dôvody, prečo dospel až k sume 170 eur. Preukázané výdavky maloletého zďaleka neodôvodňujú ani len túto sumu. Navrhovateľka vytyka súdu nezohľadnenie výdavkov na maloletého, sama však v odvolaní uvádza iba dve výdavkové položky, a to platby za škôlku (cca 50 eur) a ďalšie náklady v sume „minimálne 40 eur“ (oblečenie, cestovanie MHD, hračky atď.). Navrhovateľka tieto výdavky na maloletého nepreukázala a dôkazne nepodložila, nevie ich ani presne kvantifikovať. Súčet výdavkov uvádzaný samotnou navrhovateľkou nijako neopodstatňuje nielenže ňou požadovanú sumu 200 eur, ale ani súdom určenú sumu 170 eur. Súhlasí aj s tým, že rozhodnutie súdu v časti úpravy styku s maloletým C. je nesprávne, avšak z úplne opačných dôvodov. Odporca tvrdí, že je v najlepšom záujme maloletého, aby bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, pričom odkazuje na dôvody v svojom odvolaní. Navrhovateľka sa ho snaží diskreditovať použitím výtlaku z internetovej stránky, s čím sa súd prvého stupňa vyporiadal už na pojednávaní. Navrhovateľka použila záznam komunikácie na sociálnej sieti, ktorej nebola adresátom a nemala súhlas na zaznamenanie a zverejnenie takejto komunikácie. Navrhovateľka uvedený text interpretuje úplne opačne, keď odporca zobrazenie pápeža spolu so skupinou Kiss kritizoval ako dehonestujúce a hanobenie Svätého otca. Podotýka, že pre neho ako aktívneho veriaceho je dvojkriž symbolom sv. Cyrila a Metoda a zároveň Slovenska, ktorý si váži. K údajnej nevhodnosti jeho starostlivosti o syna poukázal na výpovede svedkov, ktorí práve jeho označili za rodiča, ktorý sa ešte počas spolužitia o syna primárne staral. Pripadnú rozrušenosť syna pri odovzdávaní medzi rodičmi naopak pozoruje vtedy, ak syna preberá od matky. U neho maloletý nevykazuje žiadne znaky rozrušenosti či psychického diskomfortu.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že problém jej duševnej poruchy bol podrobne skúmaný pred prvostupňovým súdom a vyriešený aj za pomoci znaleckého dokazovania a výpovede znalkyne. Znalkyňa jasne uviedla, že zdravotný stav navrhovateľky aktuálne neovplyvňuje jej správanie sa k maloletému a nebráni jej zabezpečovať riadnu starostlivosť o dieťa. Navrhovateľka sa vyjadrila zásadne proti striedavej osobnej starostlivosti. Vníma ju ako účelový argument odporcu, aby nemusel platiť výživné. V konkrétnom prípade neprichádza do úvahy striedavá osobná starostlivosť, pretože nie je v záujme maloletého dieťaťa a určite by neboli lepšie zaistené potreby maloletého dieťaťa. Odporca by v rámci rozvrhu svojej pracovnej doby v Modre-Harmónii nebol schopný riadne zaistiť potreby maloletého dieťaťa. Pokiaľ odporca pracuje, tak z Trnavy odchádza o 06.00 hod. a prichádza domov približne o 22.00 hod.. V prípade, keď má stráženie, prichádza domov na tretí deň o 10.00 hod.. Nesúhlasí s názorom odporcu, že potrebám maloletého dieťaťa zodpovedá výživné v sume maximálne 120,- eur. Už v rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 18P/64/2012-91 zo dňa 11.03.2013, súd rozhodol o tom, že otec je povinný prispievať na výživu mal. C. sumou 150,- eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2012. Od tej doby došlo k významnej zmene na strane mal. C. a to, že nastúpil do škôlky od septembra 2013, čím sa zvýšili náklady na uspokojenie jeho potrieb. Do úvahy teda prichádza zvýšenie, nie zníženie výživného.

Kolízny opatrovník maloletého C. navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. Bližšie dôvody kolízny opatrovník neuviedol, poukázal na svoje vyjadrenie na pojednávaní dňa 08.10.2013.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenými osobami - účastníkmi konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), preskúmal vec podľa ustan. § 212 ods. 1 a 2 O.s.p., posúdil v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, prejednal bez nariadenia

pojednávania podľa ustan. § 214 ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti je potrebné zrušiť. Senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia z.č. 757/2004 Z.z.).

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správneho postupu súdu prvého stupňa, ktorým upravil pomery k maloletému Tadeášovi na čas po rozvode manželstva rodičov.

Podľa ustanovenia § 24 ods. 2 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že navrhovateľka aj odporca v konaní pred súdom prvého stupňa navrhovali zverenie maloletého C. do svojej osobnej starostlivosti. Odporca neskôr navrhoval striedavú osobnú starostlivosť. Povinnosťou súdu prvého stupňa teda bolo skúmať, či odporcom navrhovaná striedavá osobná starostlivosť bude v záujme maloletého C..

Súd prvého stupňa sa možnosťou striedavej osobnej starostlivosti dôsledne nezaoberal. Je nedostatočné v rozhodnutí len konštatovať, že maloletého C. nemožno zveriť do striedavej osobnej starostlivosti vzhľadom na pracovnú vyťaženosť odporcu a tým, že ani doposiaľ stanovený styk s maloletým synom z dôvodu uvedenej vyťaženia nemohol realizovať. Vo svojom rozhodnutí neuvádza, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, keď posudzoval možnosti striedavej osobnej starostlivosti. Súd prvého stupňa nedostatočne odôvodnil aj určenie výšky výživného v sume 170 eur. Neuvádza z akých potrieb a nákladov na maloletého vychádzal pri svojom rozhodovaní, na základe akých dôkazov rozhodol.

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Súd prvého stupňa sa týmto zákonným ustanovením dôsledne neriadil, výsledkom čoho je nepreskúmateľné rozhodnutie. Vydanie nepreskúmateľného rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní. Ak rozsudok súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný.

So zreteľom na uvedené odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní sa vo vzťahu k určaniu výšky vyživovacej povinnosti súd prvého stupňa vyporiada s otázkou odôvodnených potrieb maloletého C.. Najmä výsluchom matky zistí, aké výdavky sú spojené s návštevou predškolského zariadenia, s jeho ošatením, stravou, zdravotnou starostlivosťou o maloletého. Prípadne či sú so starostlivosťou o maloletého spojené iné výdavky. Tvrdené výdavky je potrebné súdu hodnoverným spôsobom preukázať. Súd prvého stupňa bude skúmať aj možnosti (z hľadiska zdravotného stavu, vzdelania), schopnosti a majetkové pomery oboch rodičov maloletého C.. Zistí mieru

ich osobnej starostlivosti o maloletého, prípadne aké plnenia nad rámec rozhodnutia súdu maloletému poskytuje odporca. Vyporiada sa aj s otázkou striedavej osobnej starostlivosti, pričom podľa názoru odvolacieho súdu sa javí byť vhodným vykonanie znaleckého dokazovania znalcom z odboru detskej psychológie za účelom posúdenia vhodnosti výchovného prostredia, a teda posúdenia, či je v záujme maloletého zveriť ho do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, alebo do starostlivosti len jedného z rodičov. Súd pri rozhodovaní o striedavej osobnej starostlivosti nesmie opomenúť vykonaným dokazovaním zistiť aj praktické súvislosti spojené s týmto spôsobom osobnej starostlivosti, teda ako by rodičia riešili presun osobných vecí dieťaťa z domácnosti jedného rodiča do domácnosti druhého rodiča, ako by boli vybavené obidve domácnosti, či by malo dieťa v obidvoch domácnostiach nevyhnutné veci, napr. ošatenie, hračky a pod., či je bytová situácia obidvoch rodičov vôbec vhodná. Je potrebné skúmať aj schopnosť rodičov vzájomne komunikovať a dohodnúť sa vo veciach týkajúcich sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, aj s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa. Súd prvého stupňa však musí mať na pamäti skutočnosť, že prvoradým hľadiskom je vždy záujem dieťaťa.

Po doplnení dokazovania v naznačenom smere, a to aj nad rámec návrhov účastníkov, súd prvého stupňa vo veci opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní podľa citovaného ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p..

V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.